

Onderzoek is klaar

Twee jaar is het nu mogelijk om in de mais te spuiten tegen blad- en schimmelziekten. In de voorafgaande periode en de afgelopen twee jaar is veel onderzoek gedaan naar de effecten. Die zijn onverminderd positief. Het is nu een kwestie van de markt overtuigen. Dat gaat langzaam. Niemand wil het, maar feitelijk zou een najaar met hoge ziektedruk nodig zijn om de ogen van de veehouders te openen.

Uit de ervaring de eerste jaren blijkt dat het aantal platgereden planten erg meevalt.

Tientallen proeven zijn er al gedaan om het effect van het spuiten tegen blad- en afrijpingsziekten bij mais te onderzoeken. Keer op keer laten ze zien dat het inzetten van deze bespuiting een positief effect heeft op de opbrengst, al is dat soms met het blote oog niet zichtbaar en moet je het veld in en kolven plukken om het echt te zien. Of proefvelden bekijken waar in herhaling wordt gewerkt en het effect zichtbaar wordt in de resultaten van het onderzoek door opbrengstbepalingen en analyse naar de voederwaarde van een behandeling ten opzichte van onbehandeld.

Wat uit al die proeven naar voren komt, is dat het gebruik van Retengo Plus of Quilt Xcel een extra opbrengst geeft in zetmeel van vijf tot zes procent. In proeven van PPO kwam naar voren dat er gemiddeld 40 VEM per kilogram droge stof extra wordt geogst.

Spuiten in middag en avond

De praktijkervaring leert dat het beste moment om te spuiten met de minste kans op knakkende planten de middag of avond is. Bergmans van Basf verklaart dit uit de groei. "In de nacht zuigen de planten zich vol met water en knakken daardoor eerder. Later op de dag zijn ze iets slapper en is de schade minder, ook al blijft die in beide gevallen zeer beperkt."

Door PPO Vredepeel wordt komend seizoen in opdracht van AgroTechnics opnieuw een onderzoek gedaan, waarbij het effect ook op verschillende rassen wordt onderzocht. Toch zal dat geen veel ander beeld geven, denkt Guus Bergmans van Basf. "Wij zien in alle proeven telkens hetzelfde effect, alleen is het bij het ene ras beter zichtbaar dan bij het andere. Dat heeft echter ook met ziektedruk te maken. Afgelopen jaar, toen we een lage ziektedruk hadden, was het in het veld moeilijker te zien. Je ziet het wel als je twee stroken naast elkaar hebt. Dan zie je dat de plant onderin groener blijft. Het echte effect zie je als je naar de kolven kijkt. Daar waar gespoten is, zijn de kolven beter gevuld en dus ook zwaarder. Dat zijn resultaten die in het voederwaardeonderzoek naar voren komen."

Voor Basf is het onderzoek naar de effecten ook wel afgerond, stelt Bergmans. "Feitelijk zijn we gewoon klaar. We hebben alle soorten proeven in verschillende herhalingen gedaan. Daar komt telkens hetzelfde uit. Afgelopen jaar zijn we nog een stap verder gegaan en hebben we ook een onderzoek gedaan op Schothorst Feed Research naar het effect op de melkgift (zie kader; red.). Een duur onderzoek, maar ook dat bewijst het effect. Het enige wat we nu moeten, is de praktijk overtuigen dat een behandeling met Retengo Plus loont."

Voor het overtuigen van de praktijk zijn dit jaar twee bedrijven actief, want afgelopen zomer kreeg ook Syngenta een toelating voor Quilt Xcel (zie kader). Dit middel geeft een vergelijkbaar effect als Retengo, stelt André ten Heggeler van Syngenta. "We zien duidelijk een hogere opbrengst bij de behandelde velden en een hogere kwaliteit met duidelijk minder fusarium als er een sterke aantasting is."

Net als Basf worstelt Syngenta met de vraag hoe je de veehouders zo ver krijgt dat ze deze extra investering in hun gewas doen. "We zullen ze veel meer akkerbouwmatig moeten leren denken. Als leverancier, maar ook als loonwerker, zullen we de veehouder duidelijk moeten maken dat als ze meer investeren, ze ook meer in de kuil krijgen. In de akkerbouw is dat rendementsdenken groot. Daar spuiten ze gemakkelijk voor vijftig euro aan middel per hectare om honderd euro extra opbrengst te halen. Zo ver zijn we in de veehouderij nog lang niet. Toch zal dat nodig zijn om aan de behoefte aan meer en beter ruwvoer te voldoen. Samen met de loonwerkers zullen we dat duidelijk moeten maken."

TEKST: **Toon van der Stok**

FOTO'S: **Fabrikanten**

Pas als je een behandeld met een onbehandeld gewas vergelijkt, zie je de verschillen.

Meer melk op Schothorst

Naast een groot aantal veldproeven met Retengo Plus heeft Basf afgelopen jaar ook een onderzoek laten verrichten naar het effect op de melkproductie. Daarvoor is op proefbedrijf Schothorst Feed Research een uitgebreide proef gedaan, waarbij de resultaten bij twee koppels koeien zijn vergeleken. De ene helft kreeg niet-behandelde maïs in het voer, de andere helft maïs die tijdens het groeiseizoen beschermd was tegen bladschimmels met het middel Retengo Plus. Voor het overige bleven alle variabelen gelijk. De resultaten waren opvallend. Koeien die behandelde maïs in het rantsoen hadden, produceerden per dag 0,53 kilogram melk meer. Het betekent dat deze koeien een betere voerefficiëntie hebben. In plaats van 1,60 kilogram leverden deze 1,63 kilogram melk per kilogram droge stof. Als je dit soort getallen doorrekent, zie je dat een bespuiting met Retengo Plus een groot positief financieel effect heeft, stelt Guus Bergmans van Basf. "Een halve kilogram meer per koe

per dag is 180 liter per koe per jaar. Zelfs bij de huidige melkprijs van € 0,30 is dat ruim € 50,-. Bij honderd koeien heb je het dan al over € 5000,-. Dat is ruim voldoende om een bespuiting van ongeveer € 100,- per hectare terug te verdienen."

Bergmans merkt wel dat het in de markt moeilijk is om dit te verkopen. "Jammer, want de praktijk doet zich daarmee te kort. We zien echter dat er een groep is die twijfelt. Concurrentie om over de juiste spuitapparatuur te beschikken, kan een reden zijn, maar daarmee laat je een kans liggen op omzet en de mogelijkheid de maïsproductie te verbeteren. Zeker als je het bijvoorbeeld combineert met een bespuiting met bladmeststoffen of een insecticide. Deze gecombineerde behandelingen zijn ook eerder kostendekkend en daarmee gemakkelijker om de veehouder te overtuigen."

Quilt Xcel

Vlak voor de zomer van 2014 kreeg Syngenta toelating voor Quilt Xcel. Te laat om het dat seizoen nog commercieel in te zetten, maar wel op tijd om het middel grootschalig te testen in het veld. Dit jaar zet Syngenta echter volledig in op het ontwikkelen van de markt voor het aanpakken van afrijpingsziekten in maïs. Quilt Xcel is een combinatie van Amistar en Tilt, twee middelen die in Nederland en Europa ook in de graanteelt worden gebruikt. De werkzame stoffen, azoxystrobin en propiconazool, zijn langwerkende schimmelbestrijders die tot zes weken bescherming geven, waarbij de propiconazool ook nog curatief werkt. Behalve tegen bladvlekkenziekte werkt de stof ook tegen fusarium, de schimmel die mycotoxines veroorzaakt. Minder mycotoxines (minder DON) geeft gezonder voer. In veldproeven blijkt het middel niet alleen te beschermen tegen ziekten, maar bespoten planten hebben ook een duidelijk

steviger stengel, volgens technisch adviseur ten Heggeler van Syngenta. "Daarnaast zie je dat bespoten percelen langer groener blad houden en dus langer blijven produceren. Dat zie je terug in de kolf, want in twintig praktijkproeven die afgelopen jaar zijn uitgevoerd, is deze gemiddeld 26 gram zwaarder. Dat is twaalf procent meer kolfgewicht, wat je direct terug ziet in de voederwaarde."

Het beste moment om te spuiten is volgens Syngenta vanaf het moment dat de pluim voelbaar is in de stengel. "Je rijdt altijd wat planten plat, maar dat is marginaal op de 100.000 planten die op een hectare staan. De opbrengsten stijgen veel harder. In situaties met ziektedruk vonden we gemiddeld 1500 kilogram extra droge stof per hectare, met uitschieters tot maximaal 3500 kilogram. Daar ligt de winst voor de teler."